

О. В. Дурандіна

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ДЕРЖАВ БАЛТІЙСЬКОГО РЕГІОНУ

Резюме

Стаття посвячена проблемам взаємозависимости темпов роста ВВП и инвестиций. Автор исследует объемы инвестиций стран Балтийского региона в сравнении с Украиной в период с 2004 по 2009 год.

Summary

The article deals with the problems of interdependence between gross domestic product rate of increase and investment rate of increase. The volume of investment in Baltic states during the period between 2004 and 2009 has been studied in comparison with Ukraine.

Ключові слова: інвестиції, ВВП, темп приросту, інвестиційна активність, економічне зростання.

Провідна роль інвестицій у суспільному виробництві зумовлюється не лише тим, що вони, трансформуючись на елементи реального капіталу, формують матеріальну основу суспільного виробництва і створюють реальні передумови для розширеного відтворення. Модернізація економіки на основі технологічного інноваційного оновлення стимулює інвестиції, викликає необхідне піднесення або «хвилю» інвестиційних витрат [3, с. 39].

Безперечно, зв'язок інвестиційної активності і економічного зростання не є однобічним. Економічне зростання, що залежить від інвестиційної активності, у свою чергу, зумовлює реальні можливості країни в інвестуванні на кожному етапі розвитку. Інакше, чим вищі темпи приросту ВВП, тим значнішою є можливість для розширеного відтворення інвестиційних ресурсів і формування на цій снові найбільш раціональної інвестиційної політики.

Взагалі ця взаємозумовленість зв'язку узагальнюючих показників економічного розвитку досить очевидна. Складніше знайти відповідь на запитання: як створити вихідний імпульс зростаючої інноваційної активності та економічного піднесення.

Взаємозв'язок і взаємозалежність ВВП та інвестицій у своїх роботах досліджували В. Федоренко, Т. Г. Затонацька, А. Ф. Гойко, Н. Бутко, В. В. Мортіков, А. А. Пересада.

Стаття присвячена аналізу взаємозалежності темпів зростання ВВП та інвестицій у країнах з успішними показниками розвитку.

Практика свідчить [2, с. 248], що необхідною умовою розвитку економіки є висока інвестиційна активність. Вона досягається за допомогою зростання обсягів інвестицій та найбільш ефективних напрямів їх реалізації у пріоритетних секторах матеріального виробництва і соціальної сфери. Інвестиції формують виробничий потенціал на новій науково-технічній базі і визначають конкурентні позиції країни на світових ринках.

Пропонуємо проаналізувати обсяги інвестицій країн Балтійського регіону у порівнянні з Україною (рис. 1).

З метою порівняння даних був обраний показник «інвестиції на людину». Лідером серед представлених країн виявляється Естонія. Найбільший обсяг інвестицій на людину в Латвії, Литві та Естонії спостерігається у 2007 році, а в Україні – 2008-му. Після цього обсяг інвестицій на людину зменшується, що зумовлено впливом кризи на

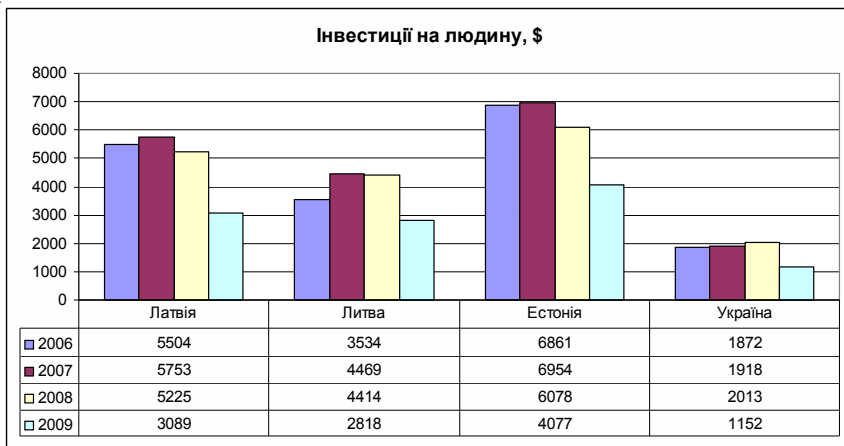

Рис. 1. Інвестиції на людину, \$

економічний розвиток країн. Необхідно відмітити, що країни Балтії раніше відреагували на економічну кризу, ніж Україна, та скоротили обсяги інвестицій вже у 2008 році.

Макроекономічний аналіз показує [5, с. 14], що істотне значення має функціональна структура ВВП, а в ньому – та його частка, яка використовується для інвестування. На основі цих даних можна простежити взаємозв'язки, що утворюються між динамікою інвестицій та валовим внутрішнім продуктом.

За підрахунками вчених [1, с. 41], інвестиції в економіку повинні перевищувати темпи збільшення ВВП, забезпечуючи належний рівень капіталоемності. Для України при стабільному 1,5%-ному прирості

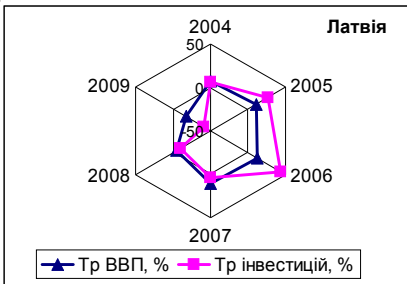

Рис. 2. Темпи приросту ВВП та інвестицій у Латвії

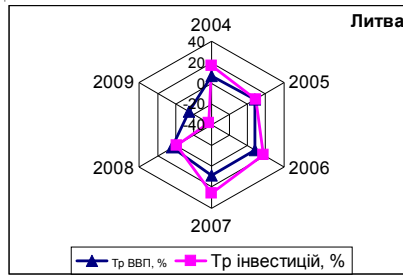

Рис. 3. Темпи приросту ВВП та інвестицій у Литві

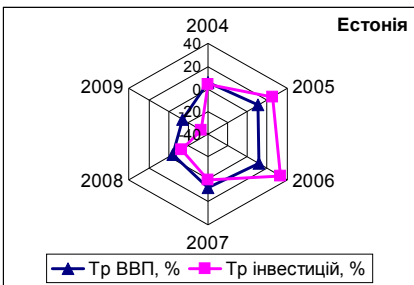

Рис. 4. Темпи приросту ВВП та інвестицій в Естонії

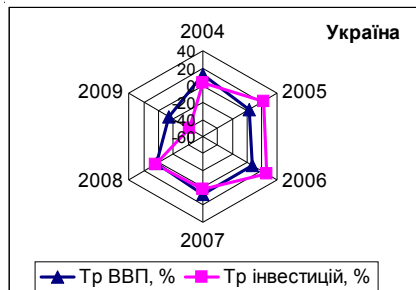

Рис. 5. Темпи приросту ВВП та інвестицій в Україні

ВВП необхідно мати 3,5–4% приросту інвестицій. Порівняємо темпи приросту ВВП з темпами приросту інвестицій для обраних нами країн.

Максимальний темп приросту інвестицій у Латвії (43,5% при темпі приросту ВВП – 11,9%) спостерігається у 2006 році, а в Литві – у 2007 році (25,8% при темпі приросту ВВП – 8,8%).

Країни Латвія, Естонія та Україна дуже схожі у своєму економічному розвитку. Для них є характерним перевищення темпів приросту інвестицій над темпами приросту ВВП у 2005 та 2006 роках, а в Литві – з 2004 до 2007 року.

Виявляється цікава тенденція: найбільший темп приросту інвестицій спостерігається у 2006 році, а найбільший показник обсягу інвестицій на людину – у 2007, коли темпи зростання інвестицій починають зменшуватися. Можна зробити висновок, що момент, коли присутній найбільший темп приросту, є вихідним імпульсом (поштовхом) для збільшення показника, але через певний часовий лаг (проміжок). Коли показник набуває свого максимального значення, темпи приросту вже можуть бути меншими за попередні.

Інвестиційна активність у країні – важлива передумова розв'язання її соціально-економічних проблем. [4, с. 120] Саме тому аналіз чинників, що впливають на інвестиційну діяльність, а також її результатів є актуальним завданням економічної науки.

Список літератури

1. Бутко Н. Инвестиционные аспекты повышения конкурентоспособности экономики / Н. Бутко // Экономика Украины. – 2004. – № 4. – С. 41.
2. Гойко А. Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації / А. Ф. Гойко. – К. : ВІРА-Р, 1999. – С. 248–249.
3. Затонацька Т. Г. Стратегія нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки / Т. Г. Затонацька, В. Л. Осецький // Фінанси України. – 2006. – № 7. – С. 39.
4. Мортіков В. В. Інвестиції і зовнішні ефекти / В. В. Мортіков // Фінанси України. – 2007. – № 2. – С. 120.
5. Федоренко В. Инвестиции и экономика Украины / В. Федоренко // Экономика Украины. – 2007. – № 5. – С. 12–16.